

Danıştay 6. D., E. 2019/5942 K. 2019/9312 T. 15.10.2019

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/5942

Karar No.: 2019/9312

Karar tarihi: 15.10.2019

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

TEMYİZEDEN(DAVACI) : K1

KARŞI TARAF : Avcılar Belediye Başkanlığı - İSTANBUL

VEKİL: Av. K2 - Aynı yerde

İSTEMİN KONUSU : İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 27/01/2016 tarih ve E:2014/2275, K:2016/115 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: İstanbul İli, Avcılar İlçesi, A2 Mahallesi, 103 ada, 11 sayılı parselde bulunan taşınmaz üzerinde ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 71.003,71-TL idari para cezası verilmesine ilişkin 10/06/2014 tarih ve 504 sayılı Avcılar Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda özetle; yapı tatil tutanağının fiili duruma uygun olduğu ve uygulanması gereken para cezasının 71.319,17-TL olması gerektiğinin belirtildiği, tamamen ruhsatsız olarak yapılan yapı için tesis edilen para cezasının, davacının iddiasının aksine fahiş olmadığı ve dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, davalı tarafından usulüne uygun düzeltme uyarısının yapılmadığı, 3194 sayılı Kanunun 2. fıkrasının c/4 ve 13. alt bentleri uyarınca yapılan artırımın somut tespite dayanmadığından hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ K3 'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile Mahkeme kararının 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrası uyarınca verilen temel para cezası ile c/8 ve 12. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının onanması, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 1., 4 ve 13 alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı ile 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 3. fıkrası uyarınca verilen para cezasına ilişkin kısmının ise bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

Davalı idare tarafından düzenlenen 13/05/2014 tarihli yapı tatil tutanağı ile ruhsatsız bodrum kat + zemin kat + çatı katı seviyesinde yapı yapıldığı tespit edilmiştir.

Dava konusu 10/06/2014 tarih ve 504 sayılı Avcılar Belediye Encümeni kararı ile ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca, 620,00 metrekare aykırılıktan etkilenen alan esas alınarak c/1, 4, 8, 12 ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanarak ve 42. maddenin 3. fıkrası uyarınca 2.719,41 TL olmak üzere toplam 71.003,71-TL idari para cezası verilmiştir.

Bunun üzerine bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde, yapı sınıfı ve grubu dikkate alınmak suretiyle maddede belirtilen miktar ile yapının alanının çarpılması sonucu temel ceza miktarının hesaplanacağı ve bu miktar üzerinden (c) bendinin alt bentlerinde belirtilen artırım sebepleri için gösterilen oranlar uyarınca bulunan miktarların eklenmesi sonrasında toplam ceza miktarının bulunacağı belirtilmiş olup, söz konusu (c) bendinde ise artırım sebepleri sayılmış, bu artırım sebepleri uyarınca tespit edilen miktarların (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şekilde tespit edilen para cezalarının miktarına göre ayrı ayrı hesap edilerek ilave olunacağı, söz konusu (c) bendinin 1. alt bendinde; yapı, hisseli parselde diğer maliklerin muvafakati alınmaksızın yapılmış ise cezanın % 30'u oranında artırılacağı, (c) bendinin 4. alt bendinde; aykırılığa konu yapı mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini tehdit ediyor ise cezanın % 100 oranında, (c) bendinin 13. alt bendinde; aykırılığa konu yapı çevre ve görüntü kirliliğine sebebiyet veriyor ise cezanın % 20'si oranında arttırılarak hesaplanacağı hükme bağlanmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinin 3. fıkrasında; "18, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40 ve 41 inci maddelerde belirtilen mükellefiyetleri yerine getirmeyen veya bu maddelere aykırı davranan yapı veya parsel sahibine, harita, plan, etüt ve proje müelliflerine, fenni mesullere, yapı müteahhidine ve şantiye şefine, ilgisine göre ayrı ayrı olmak üzere ikibin Türk Lirası, bu fiillerin çevre ve sağlık şartlarına aykırı olması halinde dörtbin Türk Lirası, can ve mal emniyetini tehdit etmesi halinde altıbin Türk Lirası idari para cezası verilir." hükmü getirilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının; **3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrası uyarınca verilen temel para cezası ile c/8 ve 12. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.**

Kararın; 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 1. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı hakkında;

3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 1. alt bendi uyarınca artırım uygulanması için; yapının hisseli parselde diğer maliklerin izni olmadan yapılmış olması hisseli parselde diğer maliklerin izni olmadan yapılmış olması gerekmekte olup, dava konusu taşınmazın hisseli olması durumunda, hisseli taşınmazda yapılan ruhsatsız yapı için diğer maliklerden muvafakat alındığına dair ispat yükünün davacıya

düŖeceđi açıktır. Diğer taraftan, ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle taŖınmazın tüm hissedarlarına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca para cezası uygulanması halinde, para cezasının 42. maddenin 2. fıkrasının (c) bendinin 1. alt bendi uygulanmak suretiyle artırılması mümkün değildir.

UyuŖmazlıkta; dava konusu iŖlemin dayanağı 13/05/2014 tarihli yapı tatil tutanağının ve dava konusu encümen kararı ile yapı sahibi olarak para cezasının K4 ve K1 adına düzenlendiği ve dosyada taŖınmaz hissedarlarını gösteren herhangi bir belge bulunmadıđıanlaŖılmaktadır.

Bu itibarla; hisseli parselde bazı hissedarların ruhsatsız yapı yapması ve diğer hissedarlardan muvafakat aldığını ispatlayamaması halinde 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 1. alt bendi uyarınca artırım uygulanabileceğinden, dava konusu encümen kararı ile yapı sahibi olarak para cezası uygulanan K4 ve K1 dıŖında baŖka dava konusu parselde baŖka hissedarların bulunup bulunmadığının araŖtırılarak araŖtırma sonucunda anılan kiŖiler dıŖında baŖka hissedarların olduğunun anlaŖılması halinde, davacının muvafakat getirme yükümlülüğü de gözetilerek 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 1. alt bendi uyarınca yapılan artırıma iliŖkin değerlendirme yapılması gerekirken, belirtilen husus araŖtırılmadan eksik inceleme ile, davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararının bu alt bende iliŖkin kısmında hukuki isabet grlmemiŖtir.

Kararın; 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4. ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına iliŖkin kısmı ile ilgili olarak;

3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının ruhsatsız yapılara verilecek para cezaları (c) bendinde belirtilen arttırım nedenleri de dikkate alınarak hesaplanırken, ruhsatsız veya ruhsata aykırı yapıların, mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karŖısında can ve mal emniyetini tehdit ettiğinin ve evre ve görüntü kirliliğine sebebiyet verdiğinin n kabul olarak değerlendirilmesi mümkün olmayıp, ruhsatsız imalatların mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karŖısında can ve mal emniyetini tehdit ettiği ve evre ve görüntü kirliliği oluŖturduđuna yönelik somut tespitlerin tutanakta ya da iŖlemdede açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

Dava konusu olayda, ruhsatsız imalatlar için, 3194 sayılı Kanun'un 42/2. maddesine göre para cezası verilmesinin koŖulları oluŖmakla birlikte, davalı idarece, iŖleme konu yapının evre ve görüntü kirliliği oluŖturduđunu açık ve kesin olarak ortaya koyan herhangi bir tespit bulunmadığı anlaŖıldıđından, temel para cezasına 13. alt bendin uygulanması koŖullarının oluŖmadıđı sonucuna ulaŖıldıđından, dava konusu iŖlemin bu kısmında hukuka uygunluk grlmemiŖtir.

Bu durumda; ruhsatsız imalatlar için, 3194 sayılı Kanun'un 42/2. maddesine göre para cezası verilmesinin koŖulları oluŖmakla birlikte, davalı idarece, iŖleme konu yapının mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karŖısında can ve mal emniyetini tehdit ettiğini ve evre ve görüntü kirliliği oluŖturduđunu açık ve kesin olarak ortaya koyan herhangi bir tespit bulunmadığı anlaŖıldıđından, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4 ve 13 numaralı alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasında hukuka uyarlık, davanın reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararının bu alt bentlere iliŖkin kısmında da hukuki isabet grlmemiŖtir.

Kararın, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 3. fıkrası uyarınca verilen para cezasına iliŖkin kısmına gelince ;

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 3. fıkrası ile bu Kanunun 32. maddesindeki mükellefiyetlerin yerine getirilmemesi, yani bir ay içinde ruhsat alınmaması ya da yapının ruhsata uygun hale getirilmemesi fiilinin cezalandırıldığı, yapı sahibine yükümlülüklerini yerine getirmek üzere bir ayı geçmemek koŖulu ile bir

süre verilmesi durumunda, bu sürenin; herhangi bir süre verilmemesi halinde ise tespit tarihinden itibaren bir aylık sürenin sonunda ancak anılan madde uyarınca para cezası verilebileceği tabiidir.

Uyuşmazlıkta; ruhsatsız yapı yapıldığının 13/05/2014 tarihli yapı tatil tutanağı ile tespit edilmesi üzerine , 3194 sayılı Kanunun 42/3. maddesi uyarınca 2.719,41-TL para cezası verilmesine ilişkin dava konusu 10/06/2014 tarih ve 504 sayılı encümen kararının alındığı, tespit tarihinden itibaren bir aylık yasal sürenin dolmadığı, dolayısıyla bu fıkra uyarınca cezalandırılmanın ön koşulu olan bir aylık süre tanınması şartının yerine getirilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda; aykırılığın giderilmesi için davacıya tanınan yasal bir aylık sürenin dolması beklenilmeden davacının 3194 sayılı Kanunun 32. maddesindeki yükümlülüklerini yerine getirmediğinden bahsedilemeyeceğinden, dava konusu encümen kararının 42. maddenin 3. fıkrası uyarınca verilen para cezasına ilişkin kısmında hukuka uyarlık, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararınınbu kısmında da hukuki isabet görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.Davacının temyiz isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin temyize konu İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 27/01/2016 tarih ve E:2014/2275, K:2016/115 sayılı kararının, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrası uyarınca verilen temel para cezası ile c/8 ve 12. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının ONANMASINA,

3. Kararın, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 1., 4. ve 13. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı ile aynı Kanunun 42. maddesinin 3. fıkrası uyarınca verilen para cezasına ilişkin kısmının ise BOZULMASINA ,

4. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

5. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 15/10/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/6311 K. 2019/7951 T. 25.9.2019

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/6311

Karar No.: 2019/7951

Karar tarihi: 25.09.2019

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

TEMYİZEDEN(DAVACI) : K1

VEKİLİ : Av. K2

A1

KARŞI TARAF (DAVALI) : Avcılar Belediye Başkanlığı - İSTANBUL

VEKİLİ : Av. K3 - Aynı yerde

İSTEMİN KONUSU : İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 29/04/2016 tarih ve E:2015/1799, K:2016/817 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: İstanbul İli, Avcılar İlçesi, A2 Mahallesi, 126 ada, 6 sayılı taşınmazda ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 32,667,39-TL idari para cezası verilmesine 04/06/2015 tarih ve 373 sayılı Avcılar Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; Mahkemelerince yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda özetle; yapı tatil tutanağının fiili duruma uygun olduğu, yapının ruhsatsız inşa edildiği, yapının mevcut hali ile ruhsata bağlanmasının mümkün olmadığı, yapının III. sınıf A grubu olduğu, yapılan hesaplamalara göre yapı için 3194 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca 32.667,39 TL idari para cezası uygulanması gerektiğinin belirtildiği, dava konusu idari para cezasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, tamamlanmış binalarda yapı tatil tutanağı değil, yapı tespit tutanağı tutulmasının gerektiği, yapının 16 yıl önce yapıldığı, soruşturma zamanaşımı 8 yıl olduğundan soruşturma zamanaşımının dolduğu, para cezasının hesaplanma biçiminin açıklanmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı tarafından, İdare Mahkemesi kararının hukuka uygun olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ K4 'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile Mahkeme kararının 3194 sayılı Kanun'un 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ile bu para cezasına (c) bendinin 1, 5, 8 ve 12. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının onanması, temel

para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının 13. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı ile 3194 sayılı Kanunun 42/3. maddesi uyarınca verilen para cezasına ilişkin

kısımının ise bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Türkiye Elektrik İletim A. Ş. Genel Müdürlüğü 1. Bölge Müdürlüğü'nün 07/05/2015 tarih ve 47309 sayılı yazısı ile; Ambarlı - Yıldıztepe II enerji nakil hattının 83-84 nolu direkleri arasına tehlikeli biçimde inşaat yapıldığı, tapuda tescilli irtifak haklarının bulunduğu, sözkonusu alanda can ve mal güvenliği kalmadığı ve yangın tehlikesinin bulunduğu belirtilerek gerekli tedbirlerin alınması hususu davalı belediyeden istenilmiştir.

Anılan yazıya istinaden 21/05/2015 tarihli yapı tatil tutanağı ile ruhsatsız zemin kat + 1 normal kat bulunan yapı yapıldığı tespit edilmiş ve 3194 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere inşaat mühürlenmiştir.

Dava konusu 04/06/2015 tarih ve 373 sayılı encümen kararı ile ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle 3194 sayılı Kanunun 42/A maddesi uyarınca, 298,08 metrekare aykırılıktan etkilenen alan esas alınarak C/1, 5, 8, 12 ve 13. alt bentleri uyarınca arttırım uygulanarak ve 42. maddenin 3. fıkrası uyarınca 2.994,34-TL olmak üzere toplam 32,667,39- TL idari para cezası verilmiştir.

Bunun üzerine bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinin 2. fıkrasında; ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine veya aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere, fıkarda belirtildiği şekilde hesaplanan idari para cezalarının uygulanacağı hüküm altına alınmış, anılan fıkranın devamında temel ceza miktarının hesaplanmasına ve cezaya uygulanacak arttırmaların belirlenmesine ilişkin esaslar hükme bağlanmış, (c) bendinin 13. alt bendinde; çevre ve görüntü kirliliğine sebebiyet veriliyor ise para cezasının %20 oranında arttırılarak hesaplanacağı hüküm altına alınmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 3. fıkrası ile bu Kanunun **32. maddesindeki mükellefiyetlerin yerine getirilmemesi, yani bir ay içinde ruhsat alınmaması ya da yapının ruhsata uygun hale getirilmemesi fiilinin cezalandırıldığı**, yapı sahibine yükümlülüklerini yerine getirmek üzere bir ayı geçmemek koşulu ile bir süre verilmesi durumunda, bu sürenin; **herhangi bir süre verilmemesi halinde ise tespit tarihinden itibaren bir aylık sürenin sonunda** ancak anılan madde uyarınca para cezası verilebileceği tabiidir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Temyize konu kararın, **3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ile bu para cezasına (c) bendinin 1, 5, 8 ve 12. alt bentleri uyarınca arttırım uygulanmasına ilişkin kısmında**, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 2. fıkrasında sayılan bozma

nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Kararın, temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının 13. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı ile ilgili olarak;

3194 sayılı Kanun'un 42. maddesinin 2. fıkrasının ruhsatsız yapılara verilecek para cezaları (c) bendinde belirtilen arttırım nedenleri de dikkate alınarak hesaplanırken, ruhsatsız veya ruhsata aykırı yapıların, çevre ve görüntü kirliliğine sebebiyet verdiğinin ön kabul olarak değerlendirilmesi mümkün olmayıp, ruhsatsız imalatların çevre ve görüntü kirliliği oluşturduğuna yönelik somut tespitlerin tutanakta ya da işlemde açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

Dava konusu olayda, ruhsatsız imalatlar için, 3194 sayılı Kanun'un 42/2. maddesine göre para cezası verilmesinin koşulları oluşmakla birlikte, davalı idarece, işleme konu yapının çevre ve görüntü kirliliği oluşturduğunu açık ve kesin olarak ortaya koyan herhangi bir tespit bulunmadığı anlaşıldığından, temel para cezasına 13. alt bendin uygulanması koşullarının oluşmadığı sonucuna ulaşıldığından, dava konusu işlemin bu kısmında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Bu durumda; dava konusu işlemin temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının 13. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı yönünden de davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararınınbu kısmında hukuki isabet görülmemiştir.

Kararın, dava konusu işlemin 3194 sayılı Kanunun 42/3. maddesi uyarınca verilen para cezasına ilişkin kısmına gelince ;

Uyuşmazlıkta; ruhsatsız yapı yapıldığının **21/05/2015 tarihli yapı tatil tutanağı ile tespit edilmesi üzerine** , 3194 sayılı Kanunun 42/3. maddesi uyarınca 2.994,34-TL para cezası verilmesine ilişkin dava konusu **04/06/2015 tarih** ve 373 sayılı encümen kararının

alındığı, **tespit tarihinden itibaren bir aylık yasal sürenin dolmadığı**, dolayısıyla bu fıkra uyarınca cezalandırılmanın ön koşulu olan bir aylık süre tanınması şartının yerine getirilmediği anlaşılmıştır.

Bu durumda; aykırılığın giderilmesi için davacıya tanınan yasal bir aylık sürenin dolması beklenilmeden davacının 3194 sayılı Kanunun 32. maddesindeki yükümlülüklerini yerine getirmediğinden bahsedilemeyeceğinden, dava konusu encümen kararının 42. maddenin 3. fıkrası uyarınca verilen para cezasına ilişkin kısmında hukuka uyarlık, davanın bu kısmı yönünden de reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bu kısmında da hukuki isabet görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin temyize konu İstanbul 5. İdare Mahkemesinin 29/04/2016 tarih ve E:2015/1799, K:2016/817 sayılı kararının, **3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ile bu para cezasına (c) bendinin 1, 5, 8 ve 12. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının ONANMASINA** ,

3. Temyize konu kararın, **temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının 13. alt**

bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı ile 3 194 sayılı Kanunun 42/3. maddesi uyarınca verilen para cezasına ilişkin kısmının ise BOZULMASINA ,

4. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

5. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 25/09/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/6586 K. 2020/351 T. 23.1.2020

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/6586

Karar No.: 2020/351

Karar tarihi: 23.01.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTEMİN KONUSU : Balıkesir İdare Mahkemesinin 27/10/2015 tarih ve E:2015/477, K:2015/1321 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Balıkesir İli, Erdek İlçesi, A1 Mahallesi, 181 ada, 6 parsel sayılı taşınmazda ruhsatsız imalat yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca söz konusu yapının yıkımına ve aynı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ve bu temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 1., 4. ve 8. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmak suretiyle para cezası verilmesine ilişkin 03/03/2015 tarih ve 2015/34 sayılı Erdek Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; söz konusu yapının ruhsatsız olarak yapıldığının sabit olduğu, 3194 sayılı Kanunun 32. maddesinde yer verilen şartların gerçekleştiği, encümen kararının yapının yıkımına ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmadığı, para cezası yönünden ise; toplam alanı 1.374,03 m² olan 3-B grubu yapı hakkında yapılan hesaplamanın ve artırımların 3194 sayılı Kanunun 42. maddesine uygun olduğu, davacının imar para cezası ile cezalandırılmasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, dava konusu ruhsatsız yapının davacı tarafından yapılmadığı, eğer ruhsatsız yapı var ise yapıyı yapan kişinin muhatap alınması gerektiği, temel para cezası ile yapılan artırımların fahiş ve hatalı olduğu belirtilerek, usul ve yasaya aykırı olan Mahkeme kararının bozulması gerektiği iddia edilmiştir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ K1 'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile kısmen reddi ile Mahkeme kararının yıkım ile 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ve temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 1. ve 8. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının onanması, Mahkeme kararının temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının ise Dairemiz kararında belirtilen gerekçe ile bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY : Balıkesir İli, Erdek İlçesi, A1 Mahallesi, 181 ada, 6 parsel sayılı taşınmazda bodrum kat, zemin kat ve 5 normal kattan ibaret toplam alanı 1374,03 m² olan bina yapıldığının 25/12/2014 tarihli yapı tatil tutanağı ile tespit edilmesi üzerine, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca söz konusu yapının yıkımına ve aynı Kanunun 42. maddesi uyarınca 153.198,36 TL idari para cezası verilmesine dair 03/03/2015 tarih ve 2015/34 sayılı Erdek Belediye Encümeni kararının alınması üzerine, bakılmakta olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT ve HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Mahkeme kararının, yıkım ile 3 194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ve temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 1. ve 8. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmı yönünden;

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının; yıkım ile 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ve temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 1. ve 8. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 2. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Mahkeme kararın, temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4. a lt bendi uyarınca artırım uygulanması yönünden davanın reddine ilişkin kısmına gelince;

3194 sayılı Kanunun 42. maddesinde para cezasıyla ilgili düzenlemelere yer verilmiş, maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde yapı sınıfı ve grubu dikkate alınmak suretiyle maddede belirtilen miktar ile yapının alanının çarpılması sonucu temel ceza miktarının hesaplanacağı ve bu miktar üzerinden (c) bendinin alt bentlerindeki artırım sebepleri için gösterilen oranlar uyarınca bulunan miktarların eklenmesi sonrasında toplam ceza miktarının bulunacağı belirtilmiş olup, söz konusu (c) bendinin **4. alt bendinde**; ruhsatsız veya ruhsata aykırı imalatın mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini tehdit ediyor ise temel para cezasının %100 oranında arttırılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre; temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4. alt bendi uyarınca artırım uygulanabilmesi için; ruhsatsız veya ruhsata aykırı yapının mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini hangi yönden tehdit ettiğine ilişkin somut tespitlerin tutanakta ya da işlemde açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; Balıkesir İli, Erdek İlçesi, A1 Mahallesi, 181 ada, 6 parsel sayılı taşınmazda ruhsatsız imalat yapıldığından bahisle verilen 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen temel para cezasının, aynı Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4. alt bendi de uygulanmak suretiyle arttırıldığı, ancak söz konusu imalatın mevcut haliyle veya öngörülen bir afet tehlikesi karşısında can ve mal emniyetini hangi yönden tehdit ettiğine ilişkin somut tespitlerin bulunmadığı anlaşıldığından, hesaplanan temel para cezasına 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 4. alt bendi uyarınca arttırım uygulanmasında hukuki isabet görülmemiştir.

Bu itibarla, davanın reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararının bu kısmında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.Davacının temyiz isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine,

2.Yukarıda özetlenen gerekçeyle davanın reddine ilişkin temyize konu Balıkesir İdare Mahkemesinin 27/10/2015 tarih ve E:2015/477, K:2015/1321 sayılı kararının yıkım ile 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ve temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 1. ve 8. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmasına ilişkin kısmının **ONANMASINA**, para cezasına (c) bendinin 4. alt bendi uyarınca arttırım uygulanmasına ilişkin kısmının ise **BOZULMASINA** ,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 23/01/2020 tarihinde, oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/4335 K. 2020/2015 T. 18.2.2020

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/4335

Karar No.: 2020/2015

Karar tarihi: 18.02.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTEMİN KONUSU : Ankara 9. İdare Mahkemesinin 06/02/2015 tarih ve E:2013/1624, K:2015/166sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Ankara İli, Çubuk İlçesi, A1 Mahallesi, 475 ada, 1 parsel sayılı taşınmazda ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca 37.981,44 TL para cezası verilmesine ilişkin 04/09/2013 tarih ve 2013/170 sayılı Çubuk Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; Ankara İli, A1 Mahallesi, 475 ada, 1 sayılı parselde kayıtlı taşınmazın tapuda davacı adına kayıtlı olduğu dikkate alındığında, davalı idarece yapılan kaçak yapı tespiti üzerine, yukarıda açıklanan İmar Kanununun 42'nci maddesinin açık hükmü doğrultusunda davacı şirket adına tesis edilen para cezası işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı vekilince, müvekkil şirketin söz konusu taşınmazı üzerinde su basmanı inşaat olduğu halde satın aldığı, üzerinde hiçbir değişiklik ve faaliyet yapmadan 11.10.2013 tarihinden dava dışı üçüncü şahıslara satışını gerçekleştirdiği, davacı şirket yetkilisinin Çubuk Asliye Ceza Mahkemesindeyargılandığı davada beraat kararı verildiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ K1 'NUN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY : Ankara İli, Çubuk İlçesi, A1 Mahallesi, 475 ada, 1 sayılı parselde davalı idare teknik elemanlarınca mahallinde yapılan kontrolde, davacı şirket adına tapuda kayıtlı taşınmaz üzerinde su basman seviyesinde 32 x 18 metre ebatlarında ruhsatsız inşaat yapıldığı hususu 15.08.2013 tarihli yapı tatil zaptı ile tespit edilerek anılan yapı mühürlenmiştir.

Belirtilen tutanak dayanak alınarak 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca davacı şirkete 37.981,44 TL para cezası verilmesine ilişkin 04/09/2013 tarih ve 2013/170 sayılı Çubuk Belediye Encümeni kararının alınması üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasa'nın "Suç ve cezalara ilişkin esaslar" kenar başlıklı 38. maddesinin 7. fıkrasında, "**Ceza sorumluluğu şahsidir**" hükmü yer almaktadır. Ceza sorumluluğunun şahsiliği ceza hukukunun temel ilkelerindedir. Cezaların şahsiliğinden amaç, bir kimsenin işlemediği bir fiilden dolayı cezalandırılmaması, başka bir anlatımla bir kimsenin başkasının fiilinden sorumlu tutulmamasıdır. Anayasanın 38. maddesinde idari ve adli cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından idari para cezaları da bu maddede öngörülen ilkelere tabidir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinde; "Bu maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak bu maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanır. Ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine ve aykırılığı altı işgünü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere aşağıdaki şekilde hesaplanan idari para cezaları uygulanır. (...)" şeklinde düzenlenmiştir.

Cezaların şahsiliği ilkesi uyarınca, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesine göre verilecek olan para cezasının ruhsatsız ya daruhsata aykırı yapıyı fiilen yapan ya da yaptıran kişi adına, yani **yapı sahibi** adına verilmesi gerekmektedir. **Yapı sahibinin ise her zaman taşınmaz maliki ile aynı kişi olması zorunlu olmadığından**, ruhsatsız yapıyı yapan kişinin taşınmaz malikinden farklı bir kişi olduğunun anlaşılması durumunda, para cezası, yapıyı yapan bu kişiye verilmesi gerekmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dosyanın incelenmesinden; Ankara İli, Çubuk İlçesi, A1 Mahallesi, 475 ada, 1 sayılı parselde davacı şirket adına tapuda kayıtlı taşınmaz üzerinde su basman seviyesinde 32 x 18 metre ebatlarında ruhsatsız inşaat yapıldığının 15.08.2013 tarihinde davalı idare ekiplerince mahallinde yapılan kontrolde tespit edilerek mühürlenene ruhsatsız yapı sebebiyle, davacı şirket yetkilisi K2 'un imar kirliliğine neden olma suçundan yargılandığı davada; Çubuk Asliye Ceza Mahkemesinin 05/06/2015 tarihli, E:2014/941, K:2015/1071 sayılı kararıyla, "**arsa**" niteliğindeki ihtilafli taşınmazın davacı şirket tarafından **13/06/2005** tarihinde dava dışı F1 İnşaat Taah. Tic. ve San. Ltd. Şti.'den üzerinde subasman seviyesinde inşaat bulunduğu halde satın alındığı, F1 İnş. Ltd. Şti.'nin şirket yetkilisi tarafından bu inşaatı yapanın dava dışı F2 San. A.Ş. olduğu ve buna ilişkin Ankara 3. Asliye Ceza Mahkemesinde davanın mevcut olduğunun beyan edildiği, bu durumda, şirket yetkilisi K2 'un üzerine atılı suçu işlediğinin sabit olmaması gerekçesiyle beraatine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda, davalı idarece söz konusu taşınmaz üzerinde bulunan ruhsatsız yapının kim veya kimler tarafından yapıldığı araştırıldıktan sonra işlem tesis edilmesi gerekirken, tespit tarihi itibarıyla tapu maliki olduğundan bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca davacı şirkete para cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık, davanın reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararında ise hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kabulüne,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin temyize konu Ankara 9. İdare Mahkemesinin 06/02/2015 tarih ve E:2013/1624, K:2015/166 sayılı kararının **BOZULMASINA** ,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 18/02/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/6272 K. 2019/7690 T. 19.9.2019

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/6272

Karar No.: 2019/7690

Karar tarihi: 19.09.2019

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

TEMYİZEDENTARAFLAR : 1-(DAVACI) K1

VEKİLİ : Av. K2

2- (DAVALI) Tuzla Belediye Başkanlığı - İSTANBUL

VEKİLİ : Av. K3 - Aynı yerde

KARŞI TARAF : 1- Tuzla Belediye Başkanlığı

2- K1

İSTEMİN KONUSU : İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 05/02/2016 tarih ve E:2014/2122, K:2016/289sayılı kararının, taraflarca aleyhlerine olan kısımlarının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: İstanbul İli, Tuzla İlçesi, A2 Mahallesi, 4 pafta, 465 parsel sayılı taşınmazda ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca 6.068,36-TL para cezası verilmesine ilişkin 09/09/2014 günlü, 621 sayılı Tuzla Belediye Encümeni kararı ile işlemin dayanağını oluşturan 20/08/2014 günlü, 421 sayılı yapı tatil tutanağının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; dava konusu taşınmazda ruhsata aykırılıkların bulunduğu, yapı tatil tutanağındaki tespitlerin yerinde olduğu, ancak 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca davacıya verilecek imar para cezası miktarının 2,638.92-TL olarak belirlenmesi gerektiğinden bahisle, para cezasının 3.429,44-TL'lik kısmının hukuka aykırı, 2.638,92-TL'lik kısmının ise hukuka uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle para cezasının 3.429,44-TL'lik kısmının iptaline, yapı tatil tutanağı ile para cezasının 2.638,92-TL'lik kısmı yönünden ise davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : 1-Davalı İdare tarafından, dava konusu para cezasının hukuka mevzuata uygun hesaplandığı, mimari projede portatif yük vincinin gösterilmediği, söz konusu vincin bir alan kapladığı ve binada muhtemel bir yangında, yangına müdahaleyi engelleyeceği için can ve mal güvenliği açısından tehlike arz ettiği ileri sürülmektedir.

2- Davacı tarafından, dava konusu yapıda ruhsat ve eklerine aykırılık bulunmadığı, para cezasına dayanak olan yapı tatil tutanağının gerçeği yansıtmadığı, dava konusu yapıların sabit olmadığı ve bu nedenle para cezası verilmesinin hukuka ve mevzuata uygun olmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Taraflarca savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMLİ K4 'IN DÜŞÜNCESİ: Temyiz isteminin kısmen kabulü ile mahkeme kararının kısmen onanması, kısmen bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY: İstanbul İli, Tuzla İlçesi, A2 Mahallesi, 4 pafta, 465 parsel sayılı taşınmazda bulunan ruhsatlı yapının sol yanına 16,9x2,9 m ebatlarında çelik profil iskelet, yapının ön tarafında 5x11 ebatında portatif yük vinci yapıldığının 20/08/2014 günlü, 421 sayılı yapı tatil tutanağı ile tespit edilmesi üzerine Tuzla Belediye Encümeni tarafından 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca 6.068,36-TL para cezası verilmesine ilişkin 09/09/2014 günlü, 621 sayılı karar alınmıştır.

Bunun üzerine bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT ve HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Kararın yapı tatil tutanağına ilişkin kısmı yönünden;

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın belirtilen kısmının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Kararın para cezasına ilişkin kısmı yönünden;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin 2. fıkrasında; idari yargı yetkisinin, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu, idari mahkemelerin, yerindelik denetimi yapamayacakları, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde yapı sınıfı ve grubu dikkate alınmak suretiyle maddede belirtilen miktar ile yapının alanının çarpılması sonucu temel ceza miktarının hesaplanacağı ve bu miktar üzerinden (c) bendinin alt bentlerinde belirtilen arttırım sebepleri için gösterilen oranlar uyarınca bulunan miktarların eklenmesi sonrasında toplam ceza miktarının bulunacağı belirtilmiş olup, söz konusu (c) bendinde ise arttırım sebepleri sayılmış, bu arttırım sebepleri uyarınca tespit edilen miktarların (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şekilde tespit edilen para cezalarının miktarına göre ayrı ayrı hesap edilerek ilave olunacağı, para cezalarına konu olan alanın hesaplanmasında, aykırılıktan etkilenen alanın dikkate alınacağı hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerin değerlendirilmesinden; ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılan yapılar nedeniyle verilecek para cezası miktarının belirlenmesinde dikkate alınacak temel ölçütün; yapı sınıfı ve grubu ile ruhsatsız veya ruhsata aykırı imalat alanının varsa aykırılıktan etkilenen alanın katılması suretiyle bulunacak alan olduğu, temel ceza miktarı belirlendikten sonra maddede öngörülen arttırım sebeplerinin varlığı halinde arttırım sebeplerinin ayrı ayrı hesaplanacağı, bu tespitlerden sonra; yapı

sınıfı ve grubu dikkate alınmak suretiyle maddede belirtilen miktar ile yapının alanının çarpılması sonucu temel ceza miktarının hesaplanacağı, bu miktar üzerinden; (c) bendinin alt bentlerinde belirtilen nedenlerin bulunması halinde ayrı ayrı arttırım oranlarının hesaplanması ve bunların toplamalarının alınması suretiyle toplam ceza miktarının bulunacağı ve bulunan bu miktarın belediye encümeni tarafından para cezası olarak verileceği anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi uyarınca, yargı kararı ile idarelerin işlem tesisine zorlanamayacağı gibi idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemeyeceğinden; 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında, **yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubu temel kriterler olarak öngörüldüğünden**, temel para cezasının bu kriterlere aykırı olarak hesaplandığının tespit edilmesi halinde, aykırılığı tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen arttırım oranları uygulanarak belirlenen toplam para cezasının da **tamamının iptal edilmesi gerektiği**, temel para cezasının hesaplanmasına ilişkin aykırılıklar tespit edildikten sonra, bilirkişinin aykırılıktan etkilenen alan ve/veya yapı sınıfı grubuna ilişkin yaptığı tespitler uyarınca raporda hesaplanan para cezası miktarı esas alınarak dava konusu işlemin kısmen iptaline, kısmen davanın reddine karar verilmesi suretiyle, işlemin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı idari yargı denetimi yetkisi aşılarak, idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemeyeceği, bununla beraber, temel para cezasının, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen kriterlere uygun olarak hesaplandığı, ancak, (c) bendinde öngörülen arttırım sebebi veya sebeplerinin uygulanması koşullarının oluşmadığının anlaşılması halinde ise para cezasının hukuka aykırılığı tespit edilen arttırım sebebine isabet eden kısım yönünden kısmen iptaline karar verileceği açıktır.

Dosyada; davalı İdare tarafından, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca **104 m²** alan üzerinden **2 . sınıf, B grubu** yapılar için öngörülen birim ceza miktarı esas alınarak hesaplanan temel para cezasına aynı maddenin (c) bendinin 1, 4, 5, 10, 12 ve 13. alt bentleri uyarınca arttırım uygulandığı, toplam ceza miktarının 6.068,36-TL olarak belirlendiği, İdare Mahkemesince mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda, yapının ön kısmında konumlanan portatif yük vincinin yapı niteliğinde olmadığı ve ruhsata tabi olmadığı gerekçesiyle yapıda toplam aykırılıktan etkilenen alanın **49 m²** olarak tespit edildiği , bu alan üzerinden, **2 . sınıf, B grubu** yapılar için öngörülen birim ceza miktarı esas alınarak hesaplanan temel para cezasına aynı maddenin (c) bendinin 5, 10, 12 ve 13. alt bentleri uyarınca arttırım uygulandığı, toplam ceza miktarının 1.905,90-TL olarak belirlendiği, İdare Mahkemesince karara esas alınabilecek nitelikte olduğu kabul edilmekle birlikte, 42. maddenin (c) bendinin 4. alt bendinin de uygulanması gerektiği belirtilerek, para cezasının 2.638,92-TL'lik kısmı yönünden davanın reddine, bu miktarı aşan 3.429,44-TL'lik kısım yönünden ise para cezasının iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; uyuşmazlığın çözümü amacıyla yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporunda, **aykırılıktan etkilenen alanın 49 m² olarak tespit edildiği, dava konusu encümen kararında ise 104 m² olarak farklı belirlendiği**, söz konusu farklılığın temel cezayı etkileyen nitelikte olduğu dikkate alındığında, İdare Mahkemesince para cezasının tamamının iptaline karar verilmesi gerekirken, bilirkişi tarafından tespit edilen inşaat alanına göre hesaplanan para cezası esas alınarak, para cezasının kısmen iptali, kısmen davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanununun 49. maddesine uygun bulunan tarafların temyiz istemlerinin kabulüne,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle kısmen reddine, kısmen iptaline ilişkin temyize konu İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 05/02/2016 tarih ve E:2014/2122, K:2016/289 sayılı kararının para cezasına ilişkin kısmının **BOZULMASINA** , yapı tatil tutanağına ilişkin kısmının **ONANMASINA**,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 19/09/2019 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY :

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında temel kriterler olarak öngörülen yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubunun, bilirkişi incelemesi yoluyla görülen dosyalarda, bilirkişi tarafından, idarece hesaplanan temel para cezası tutarını asmamak koşuluyla, teknik ve bilimsel inceleme ve değerlendirmeler sonucu bulunacak temel para cezasına ve tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen arttırım oranlarının söz konusu kriterlere aykiri hesaplama yapıldığının tespit edilmesi halinde, tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen arttırım oranları uygulanarak belirlenen toplam para cezasının tamamının iptalinin gerekmediği, temel para cezasının hesaplanmasına ilişkin aykırılıklar tespit edildikten sonra, bilirkişi tarafından, aykırılıktan etkilenen alan ve/veya yapı sınıfı grubuna ilişkin yapılan tespitler uyarınca hesaplanan para cezası miktarı esas alınarak dava konusu işlemin kısmen iptaline karar verilmesinin idari yargı denetimi yetkisinin asılarak, idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilmesi sonucunu doğurmayacağı, bilirkişi tarafından tespiti yapılan ruhsatsız yapı alanı ve yapı sınıfları üzerinden para cezasının hesaplanabileceği ve bu rapor dikkate alınarak işlemin kısmen iptaline karar verilebileceği görüşü ile, aksi yöndeki Dairemiz kararının para cezasına ilişkin kısmına katılmıyorum.

Danıştay 14. D., E. 2015/977 K. 2018/5386 T. 18.9.2018

T.C. Danıştay Başkanlığı - 14. Daire

Esas No.: 2015/977

Karar No.: 2018/5386

Karar tarihi: 18.09.2018

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

T.C.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : K1

Vekili: Av. K2

Karşı Taraf (Davalı) : Didim Belediye Başkanlığı - AYDIN

Vekili: Av. K3

İstem Özet: Aydın 1. İdare Mahkemesinin 18/09/2014 günlü, E:2012/1971, K:2014/794sayılı kararının; usul ve yasaya uygun olmadığı ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : K4

Düşüncesi : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile Mahkeme kararının para cezasına ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava; Aydın İli, Didim İlçesi, A3 adresinde, mevcut binanın projesine aykırı imalatlar yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca sözkonusu imalatların 1 aylık yasal süresi içerisinde projesine uygun hale getirilmesine, getirilmediği takdirde Belediyece yıkılarak masrafların davacıdan tahsil edilmesine ve 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca 7.955,56 TL para cezası verilmesine ilişkin Didim Belediye Encümeninin 18.10.2012 günlü, 1378 sayılı kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporu ile dosyadaki diğer bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesi sonucu, yapının yol cephesi olan güney bölümü ve batı bölümünde ilave olarak yapılan gölgelik alanının yıkımına ilişkin kısmı ile para cezasının 7.056,89 TL'lik kısmı yönünden Encümen kararının iptaline, diğer imalatların yıkımına ilişkin kısım ile para cezasının 898,67 TL'lik kısmı yönünden davanın reddine karar verilmiş, **bu kararın redde ilişkin kısmı**, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının **yıkıma** ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 2. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Kararın para cezasına ilişkin kısmına gelince;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinin 2. fıkrasında; idari yargı yetkisinin, idari

eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olduğu, idari mahkemelerin, **yerindelik denetimi** yapamayacakları, yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasında; ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine veya aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere, fıkarda belirtilen şekilde hesaplanan para cezasının verileceği düzenlenmiş, **(a) bendinde**; yapı sınıflarına ve gruplarına göre yapının inşaat alanı üzerinden hesaplanmak üzere, mevzuata aykırılığın her bir metrekaresi için verilecek para cezasının miktarı belirtilerek, bu miktarların her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298. maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında bir Türk Lirasının küsuru da dikkate alınmak suretiyle artırılacağı hükme bağlanmış, **(c) bendinde ise**; artırım sebepleri sayılmış, bu artırım sebepleri uyarınca tespit edilen miktarların temel para cezası miktarına ayrı ayrı hesap edilerek ilave olunacağı, düzenlemesine yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi uyarınca, yargı kararı ile idareler işlem tesis etmeye zorlanamayacağından ve idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemeyeceğinden; 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında, yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubu temel kriterler olarak öngörüldüğünden, temel para cezasının bu kriterlere aykırı olarak hesaplandığının tespit edilmesi halinde, aykırılığı tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen artırım oranları uygulanarak belirlenen toplam para cezasının da tamamının iptal edilmesi gerektiği, temel para cezasının hesaplanmasına ilişkin aykırılıklar tespit edildikten sonra, bilirkişinin aykırılıktan etkilenen alan ve/veya yapı sınıfı ve grubuna ilişkin yaptığı tespitler uyarınca raporda hesaplanan para cezası miktarı esas alınarak dava konusu işlemin kısmen iptaline, kısmen davanın reddine karar verilmesi suretiyle, işlemin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı idari yargı denetimi yetkisi aşılarak, idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemeyeceği açıktır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi uyarınca, yargı kararı ile idareler işlem tesis etmeye zorlanamayacağından ve idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemeyeceğinden; 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında, **yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubu temel kriterler olarak öngörüldüğünden, temel para cezasının bu kriterlere aykırı olarak hesaplandığının tespit edilmesi halinde** , aykırılığı tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen artırım oranları uygulanarak belirlenen **toplam para cezasının tamamının iptal edilmesi gerektiği**, temel para cezasının hesaplanmasına ilişkin aykırılıklar tespit edildikten sonra, bilirkişinin aykırılıktan etkilenen alan ve/veya yapı sınıfı ve grubuna ilişkin yaptığı tespitler uyarınca raporda hesaplanan para cezası miktarı esas alınarak dava konusu işlemin kısmen iptaline, kısmen davanın reddine karar verilmesi suretiyle, işlemin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı idari yargı denetimi yetkisi aşılarak, idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemeyeceği açıktır.

Dosyanın incelenmesinden; Aydın İli, Didim İlçesi, A3 adresinde, mevcut binanın projesine aykırı olarak, *"kuzey cepheye tuğla duvardan üzeri betonarme malzemedan ilave kapalı alan oluşturulduğu, yine kuzey cepheye, batı cepheye, güney yol cepheye ve doğu cepheye belediye meclisinin almış olduğu gölgelik yapım şekline riayet edilmeden demir profil üzeri demir ve eternit malzemedan gölgelik yapıldığı, kuzey ve doğu cepheye kısmen tuğla duvar ile pvc camekan malzemedan kapalı alanlar oluşturulduğu"* tespit edilerek

15.10.2012 günlü yapı tatil tutanağının düzenlendiği; ruhsata aykırılıktan etkilenen alanın, 306,80 m²'lik kısmının 1. Sınıf A Grubu, 31,50 m²'lik kısmının ise 3. Sınıf A Grubu olduğu kabul edilerek, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca davacıya 7.955,56 TL para cezası verilmesine ilişkin Didim Belediye Encümeninin 18.10.2012 günlü, 1378 sayılı kararının alındığı, bakılmakta olan davanın, bu kararın iptali istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; İdare Mahkemesince mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda, yol cephesi olan güney bölümü ve batı bölümünde, demir profil üzeri demir ve eternit malzemeden taban karoplak kaplama imalatları yapılarak ortalama 3,00 m iç yüksekliğinde yapılan gölgelikler için ruhsat alınmasının gerekmediği, diğer imalatların ise ruhsat gerektirdiği sonucuna varıldığı; Mahkemece, anılan bilirkişi raporu esas alınarak, para cezasının 898,67 TL'lik kısmı yönünden davanın reddine, 7.056,89 TL'lik kısmı yönünden ise Encümen kararının iptaline karar verildiği görülmektedir.

Bu durumda; davalı idare elemanlarınca düzenlenen yapı tatil tutanağı ve encümen kararında aykırılıktan etkilenen alanın, bilirkişi tarafından belirlenen alandan fazla olduğu, söz konusu fazlalığın temel cezayı etkileyen nitelikte olduğu dikkate alındığında, verilen para cezasında hukuka uyarlık bulunmamakta olup, İdare Mahkemesince, **para cezasının tamamının iptaline karar verilmesi gerekirken**, bilirkişi tarafından belirlenen aykırılıktan etkilenen alana göre para cezası hesaplanarak, para cezasının kısmen iptali, kısmen davanın reddi yolunda verilen kararın bu kısmında hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; Aydın 1. İdare Mahkemesinin 18/09/2014 günlü, E:2012/1971, K:2014/794 sayılı kararının, **yıkıma** ilişkin kısmının oybirliği ile **ONANMASINA** , para cezasına ilişkin kısmının ise oyçokluğu ile **BOZULMASINA** , dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, **18/09/2018** tarihinde karar verildi.

KARŞI OY :

3194 sayılı Kanunun 42/2. maddesinin (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında temel kriterler olarak öngörülen yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubunun, bilirkişi incelemesi yoluyla görülen dosyalarda, bilirkişi tarafından, idarece hesaplanan temel para cezası tutarını asmamak koşuluyla, teknik ve bilimsel inceleme ve değerlendirmeler sonucu bulunacak temel para cezasına ve tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen arttırım oranlarının (Mahkemesince hukuka uygun bulunan) uygulanarak belirlenen toplam para cezasına göre karar verilebileceği, söz konusu kriterlere aykiri hesaplama yapıldığının tespit edilmesi halinde, tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen arttırım oranları uygulanarak belirlenen toplam para cezasının tamamının iptalinin gerekmediği, temel para cezasının hesaplanmasına ilişkin aykırılıklar tespit edildikten sonra, bilirkişi tarafından, aykırılıktan etkilenen alan ve/veya yapı sınıfı grubuna ilişkin yapılan tespitler uyarınca hesaplanan para cezası miktarı esas alınarak dava konusu işlemin kısmen iptaline karar verilmesinin idari yargı denetimi yetkisinin asılarak, idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilmesi sonucunu doğurmayacağından, para cezasının kısmen iptali, kısmen reddi yolundaki İdare Mahkemesi kararının aynenonanması gerektiği görüşüyle bozulması yönündeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Danıştay 6. D., E. 2019/21268 K. 2021/6220 T. 28.4.2021

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/21268

Karar No.: 2021/6220

Karar tarihi: 28.04.2021

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/21268

Karar No : 2021/6220

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Belediye Başkanlığı

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : .... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Ankara İli, Çankaya İlçesi, ... Mahallesi, ... ada, ... sayılı parsel sayılı taşınmazda bulunan yapıda ruhsat ve eki projesine aykırı imalatlar yapıldığından bahisle 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca davacıya para cezası verilmesine ilişkin ... tarihli, ... sayılı Çankaya Belediye Encümeni kararı ile dayanağı ... tarihli, ... sayılı yapı tatil tutanağının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Davanın yapı tatil tutanağında yer alan daire ara duvarlarına ilişkin tespitler dışında kalan aykırılıklar yönünden reddi, yapı tatil tutanağının daire ara duvarlarının kaldırılmasına ilişkin kısmı ile para cezasının iptali yolundaki İdare Mahkemesi kararının Danıştay Ondördüncü Dairesinin 04/05/2017 tarih ve E:2014/6871, K:2017/3027 sayılı kararıyla yapı tatil tutanağında yer alan daire ara duvarlarına ilişkin tespitler dışında kalan aykırılıklar yönünden davanın reddine ilişkin kısmının onanması, yapı tatil tutanağının daire ara duvarlarının kaldırılmasına ilişkin kısmı ile para cezasının iptaline ilişkin kısmının ise bozulması üzerine temyize konu kararda; davacı tarafından dava konusu yapı için 3194 sayılı Yasa'nın Geçici 16. maddesi uyarınca 05.12.2018 tarihinde yapı kayıt belgesi alındığının belirtildiği ve alınan yapı kayıt belgesinin cevap dilekçesi ekinde sunulduğu görüldüğünden, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 16. maddesinin 4. fıkrasına göre, yapı kayıt belgesi verilen yapılara ilişkin yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezalarının iptal edileceği dikkate alındığında davanın bu haliyle konusuz kaldığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı İdare tarafından, yapı kayıt belgesi verilen yapıların maliklerinin, belgenin bir örneğini belediye ve mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyesine, bu sınırlar dışında il özel idaresine vermek zorunda oldukları, davacı tarafından davalı İdareye yapılan bir başvurunun, sunulmuş bir yapı kayıt belgesinin bulunmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, 3194 sayılı Yasa'nın Geçici 16. maddesi uyarınca 05.12.2018 tarihinde yapı kayıt belgesi alındığı ve para cezasının da ödenmediğinden temyizle konu İdare Mahkemesi kararının hukuka uygun olduğu ve temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ ... DÜŞÜNCESİ: Temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY : Ankara İli, Çankaya İlçesi, ... Mahallesi, ... ada, ... sayılı parsel sayılı taşınmazda bulunan yapıda, ruhsat ve eki projesine aykırı olarak ... kat ... numaralı daire giriş kapısının kapatıldığı, daire ön cephe penceresinin büyütülerek vitrin ve giriş kapısı olarak düzenlendiği, bina arka bahçesinin duvar, cam ve çatı malzemesi ile kapatılarak daire kullanımına katıldığı ve daire ara duvarlarının iptal edilerek dairenin dükkan olarak düzenlendiği hususlarının ... tarihli, ... sayılı yapı tatil tutanağı ile tespiti üzerine, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin ... gün ve ... sayılı Çankaya Belediye Encümeni kararının tesis edildiği, anılan yapı tatil tutanağı ile para cezası verilmesine ilişkin encümen kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İLGİLİ MEVZUAT:

3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesinde; "Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur..." hükmü yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 1. fıkrasında; bu maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak bu maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanacağı, 2. fıkrasında; ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz TL'dan az olmamak üzere, aşağıdaki şekilde hesaplanan idari para cezaları uygulanacağı belirtilmiş, 2. fıkranın (a) bendinde; Bakanlıkça belirlenen yapı sınıflarına ve gruplarına göre yapının inşaat alanı üzerinden hesaplanmak üzere, mevzuata aykırılığın her bir metrekaresi için uygulanacak olan ceza miktarları sayılmış ve bu miktarlar esas alınarak idari para cezası verileceği, bu miktarların her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer

298.maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında bir Türk Lirasının küsuru da dikkate alınmak suretiyle artırılarak uygulanacağı hükmüne yer verilmiş, aynı fıkranın (c) bendinde ise; (a) ve (b) bentlerine göre cezalandırmayı gerektiren aykırılığa konu yapının niteliğine göre para cezasında uygulanacak artırım nedenleri (13) alt bent olarak sayılmış, (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şekilde tespit edilen para cezası miktarına belirtilen alt bentlerdeki uygulanacak artırım nedenlerine göre ayrı ayrı hesap edilecek cezaların ilave olunacağı, para cezalarına konu olan alanın hesaplanmasında, aykırılıktan etkilenen alanın dikkate alınacağı düzenlenmiştir. 18/05/2018 günlü, 30425 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 7143 sayılı Kanunun 16. maddesi ile 3194 sayılı İmar Kanununa eklenen Geçici 16. maddenin 1. fıkrasında; "Afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla, 31/12/2017 tarihinden önce yapılmış yapılar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yetkilendireceği kurum ve kuruluşlara 31/10/2018 tarihine kadar başvurulması, bu maddedeki şartların yerine getirilmesi ve 31/12/2018 tarihine kadar kayıt bedelinin ödenmesi halinde Yapı Kayıt Belgesi verilebilir. Başvuruya konu yapının ve arsasının mülkiyet durumu, yapı sınıf ve grubu ve diğer hususlar Bakanlık tarafından hazırlanan Yapı Kayıt Sistemine yapı sahibinin beyanına göre kaydedilir." hükmüne, 4. fıkrasında ise; "Yapı Kayıt Belgesi verilen yapılarla ilgili bu Kanun uyarınca alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezaları iptal edilir." hükmü yer almıştır.

Anılan madde uyarınca 06/06/2018 günlü, 30443 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esasların 6. maddesinin 1. fıkrasında; "Yapı Kayıt Belgesi verilen yapıların malikleri, bu belgenin bir örneğini belediye ve mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyesine, bu sınırlar dışında il özel idaresine vermek zorundadır." hükmü, 3. fıkrasında da "Yapı Kayıt Belgesi verilen yapılarla ilgili 3194 sayılı Kanun uyarınca alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezaları iptal edilir." düzenlemesi yer almıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden; yapı kayıt belgesi verilen yapılarla ilgili 3194 sayılı Kanun uyarınca alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezalarının iptali için encümen tarafından karar alınması gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşılmaktadır.

Bu durumda; uyuşmazlık konusu yapı hakkında yapı kayıt belgesi düzenlenmiş ise de, işlemi tesis eden Çankaya Belediye Encümeni tarafından dava konusu para cezasının iptaline ilişkin bir kararın dosyaya sunulmamış olduğu dikkate alındığında, İdare Mahkemesince işin esası hakkında bir karar verilmesi gerekirken konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığı yolunda hüküm kurulmasında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan, dava konusu yapı tatil tutanağının, Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esasların 3. fıkrasında yer alan "Yapı Kayıt Belgesi verilen yapılarla ilgili 3194 sayılı Kanun uyarınca alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezaları iptal edilir." düzenlemesi kapsamında değerlendirilerek, davanın konusu kalmadığından bahisle dava hakkında karar verilmesine yer olmadığı yolunda hüküm kurulmasında hukuki isabet görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davalının temyiz isteminin kabulüne,

2.Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin temyize konu .... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının BOZULMASINA,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 28/04/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/6691 K. 2020/4080 T. 7.5.2020

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/6691

Karar No.: 2020/4080

Karar tarihi: 07.05.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTEMİN KONUSU : Balıkesir İdare Mahkemesinin 27/04/2016 tarih ve E:2015/630, K:2016/584 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Balıkesir İli, Burhaniye İlçesi, A1 Mahallesi, 24-26 Ç pafta, 4100 parsel sayılı taşınmazda bulunan 1 nolu bağımsız bölümde ruhsat ve eki mimari projesine aykırı imalat yapıldığından bahisle, aykırı imalatların 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi gereğince mühürlenmesine ilişkin Burhaniye Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından düzenlenen 06/03/2015 tarihli yapı tatil tutanağı ile anılan Kanunun 42/2. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Burhaniye Belediye Encümeninin 10/03/2015 günlü, 2015/188 sayılı kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; dava konusu yapı tatil tutanağının usulüne uygun düzenlendiğinden hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesi ile bu kısım yönünden davanın reddine karar verilmiş; para cezası yönünden ise; idare tarafından, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca hesaplanan temel para cezası ve bu temel para cezasına aynı fıkranın (c) bendinin 5., 8. ve 10. alt bentleri uyarınca artırım uygulanmak suretiyle toplam 2.111,73 TL para cezası verildiği, yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu sunulan bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere, söz konusu aykırılıkların bulunduğu yapının ruhsatlı olduğu, dolayısıyla anılan Kanunun 2. fıkrasının (c) bendinin 8. alt bendi gereğince yapılan artırımın yerinde olmadığı, bu nedenle verilebilecek para cezası miktarının 1.1146,07 TL olduğu, böylelikle para cezası miktarının hatalı tespit edildiği, hatalı tespit nedeniyle para cezası işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle, para cezası işleminin iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI : Davacı tarafından; para cezasına dayanak olan tutanağın hukuka aykırı olduğu, yapılan imalatların yapı yoğunluğunu artırmadığı, kapalı alan oluşturmadığı, bu nedenle tadilat projesi ve ruhsat gerektirmediği, para cezası hesabının ise hatalı olduğu belirtilerek, Mahkeme kararının aleyhe olan kısmının bozulması gerektiği iddia edilmiştir.

Davalı tarafından; Mahkeme kararına dayanak alınan bilirkişi raporunun yetersiz olduğu, raporda ulaşılan sonuca nasıl varıldığına anlaşılmadığı, böyle bir rapora dayanılarak verilen kararın hukuka uygun olamayacağı belirtilerek, Mahkeme kararının para cezasına ilişkin kısmının bozulması gerektiği iddia edilmiştir.

SAVUNMALARIN ÖZETİ: Taraflarca, temyiz istemlerinin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ K1 'İN DÜŞÜNCESİ : Davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının para cezasına ilişkin kısmının Dairemiz kararında belirtilen gerekçeyle bozulması, yapı tatil tutanağına ilişkin kısmın ise onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY : Balıkesir İli, Burhaniye İlçesi, A1 Mahallesi, 24-26 Ç pafta, 4100 parsel sayılı taşınmazda bulunan 1 nolu dubleks konutta ruhsat ve eki mimari projesine aykırı olarak, zemin kat giriş kapısının yanındaki terasın duvar ve kapı ile yine zemin katta bina arka cephesinde ve 1. katta bina arka ve yan cephesindeki balkonların duvar ve pvc ile kapatılıp yapı yoğunluğuna dahil edildiğinden ve çatı katında çatı mahya kotunun 3,10 metreye çıkarılmak suretiyle yükseltip 12,54 m² ilave oda yapıldığından bahisle, söz konusu aykırı imalatların 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi gereğince mühürlenmesine ilişkin Burhaniye Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından düzenlenen 06/03/2015 tarihli yapı tatil tutanağı ile anılan Kanunun 42/2. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Burhaniye Belediye Encümeninin 10/03/2015 günlü, 2015/188 sayılı kararı üzerine, bakılmakta olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT ve HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Mahkeme kararının, yapı tatil tutanağına ilişkin kısmı yönünden;

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının; yapı tatil tutanağına ilişkin kısmında bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Mahkeme kararının, para cezasına ilişkin kısmına gelince;

3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasında; ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine veya aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere, maddede belirtilen şekilde hesaplanan idari para cezalarının uygulanacağı düzenlenmiştir; (a) bendinde; yapı sınıflarına ve gruplarına göre yapının inşaat alanı üzerinden hesaplanmak üzere, mevzuata aykırılığın her bir metrekaresi için uygulanacak para cezalarının miktarları belirlenerek, bu miktarların her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298. maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında bir Türk Lirasının küsuru da dikkate alınmak suretiyle artırılacağı kurala bağlanmıştır; (...) (c) bendinde ise artırım sebepleri sayılarak, bu artırım sebepleri uyarınca tespit edilen miktarların (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şekilde tespit edilen para cezalarının miktarına göre ayrı ayrı hesap edilerek ilave olunacağı, para cezalarına konu olan alanın hesaplanmasında, aykırılıktan etkilenen alanın dikkate alınacağı düzenlenmesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerin değerlendirilmesinden; 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde, temel para cezasının hesaplanmasında, yapı inşaat alanı ve yapı sınıfı ve grubu temel kriterler olarak öngörüldüğü, temel para cezasının bu kriterlere aykırı olarak hesaplandığının tespit edilmesi halinde, aykırılığı tespit edilen para cezası miktarına (c) bendinde öngörülen artırım oranları uygulanarak belirlenen toplam para cezasının tamamının iptal edilmesi gerektiği, bununla beraber, **temel para cezasının, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen kriterlere uygun olarak hesaplandığı, ancak, (c) bendinde öngörülen artırım sebebi veya sebeplerinin uygulanması koşullarının**

oluşmadığının anlaşılması halinde ise para cezasının hukuka aykırılığı tespit edilen artırım sebebine isabet eden kısım yönünden kısmen iptaline karar verileceği açıktır.

Uyuşmazlıkta; Mahkemece, ruhsatlı taşınmazda ruhsat ve onaylı mimari projesine aykırı yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 8. alt bendi uyarınca artırım uygulanmasının hukuka uygun olmadığı, böylelikle para cezası miktarının hatalı tespit edildiği, hatalı tespit nedeniyle para cezası işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle, para cezasının tamamının iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; dava konusu işlemde tespit edilen hukuka aykırılıkların **temel cezayı etkileyen nitelikte olmadığı, bu nedenle para cezasının tamamının iptalinin gerekmediği**, hukuka aykırılığı tespit edilen artırım yönünden para cezasının kısmen iptaline karar verilmesi gerekirken, uyuşmazlığa konu para cezasına ilişkin encümen kararının tamamının iptali yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bu kısmında hukuki isabet görülmemiştir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.Davalının temyiz isteminin kabulüne, davacının temyiz isteminin ise reddine,

2.Yukarıda özetlenen gerekçeyle davanın kısmen reddine, dava konusu işlemin kısmen iptaline ilişkin temyize konu Balıkesir İdare Mahkemesinin 27/04/2016 tarih ve E:2015/630, K:2016/584 sayılı kararının yapı tatil tutanağına ilişkin kısmının **ONANMASINA** , para cezasına ilişkin kısmının ise **BOZULMASINA** ,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 07/05/2020 tarihinde, oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/5014 K. 2019/5738 T. 14.6.2019

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/5014

Karar No.: 2019/5738

Karar tarihi: 14.06.2019

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

TEMYİZEDEN(DAVACILAR) : 1- K1 2- K2

3- K3 4- K4

5- K5 6- K6

7- K7 8- K8

VEKİLLERİ : Av. K9

KARŞI TARAF (DAVALI) : Buca Belediye Başkanlığı - İZMİR

VEKİLİ : Av. K10 - Aynı yerde

İSTEMİN KONUSU : İzmir 2. İdare Mahkemesinin 03.12.2015 tarih ve E:2014/1797, K:2015/1629sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: İzmir İli, Buca İlçesi, 6045 ada, 4 sayılı parselde kayıtlı olan taşınmazda ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrası uyarınca 1.909,02-TL para cezası verilmesine ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi haline aynı Kanunun 32. maddesi uyarınca imalatın yıkılacağı ve 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 3. fıkrası uyarınca para cezası verileceğinin bildirilmesine ilişkin 10.07.2014 tarihli 1153 sayılı Buca Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; davacıardan K1 , K3 , K5 , K6 ve K8 yönünden dava konusu encümen kararına karşı işlemin tebliğinden itibaren 60 günlük dava açma süresi içerisinde işlemin iptali istenilmediğinden davanın süre aşımı nedeniyle reddine; dava konusu encümen kararının, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca imalatın yıkılacağı ve 42. maddesinin 3. fıkrası uyarınca para cezası verileceğinin bildirilmesine ilişkin kısmının dava edilebilir, kesin ve icrai bir işlem olmadığı gerekçesiyle incelenmeksizin reddine, İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrası uyarınca verilen para cezası açısından ise işlemin İmar Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinin 13. alt bendi uyarınca yapılan arttırım bakımından hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle 146,85 TL'lik kısmının iptali, kalan 1.762,17 -TL'lik kısmı yönünden ise davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Mahkeme kararının redde ilişkin kısımlarının hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Mahkeme kararının redde ilişkin kısımlarının usul ve hukuka uygun olduğu belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMLİ K11 'İN DÜŞÜNÇESİ : Temyiz isteminin kabulü ile mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

İzmir İli, Buca İlçesi, 6045 ada, 4 parsel sayılı taşınmazda ruhsat ve eklerine aykırı olarak otopark rampasının merdiven yapıldığı ve girişin demir parmaklık ile kapatılarak otopark girişinin engellendiği 27.06.2014 tarihli, 270 sayılı yapı tatil tutanağı ile tespit edilerek yapının mühürlenmesine istinaden Buca Belediye Encümeninin 10.07.2014 tarihli 1153 sayılı kararıyla davacılara 1.909,02 TL para cezası verilmiştir.

Bunun üzerine bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

5393 sayılı Belediye Kanununun "Belediye Encümeni" başlıklı 33. maddesinde; "Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında; a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden, b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden oluşur. **Belediye başkanının katılmadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder.** Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir. " hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun "Encümen Toplantısı" başlıklı 35. maddesinde de; "Belediye encümeni, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir. Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Encümenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu hüküm geçerlidir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz..." hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Kararın; davacılardan bir kısmı yönünden davanın süre aşımı nedeniyle reddine ve 10.07.2014 gün ve 1153 sayılı işlem yönünden davanın incelenmeksizin reddine ilişkin kısmı hakkında;

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının; davacılardan K1 , K3 , K5 , K6 ve K8 yönünden süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin kısmı ile dava konusu encümen kararının, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca imalatın yıkılacağı ve 42. maddesinin 3. fıkrası uyarınca

para cezası verileceğinin bildirilmesine ilişkin kısmının incelenmeksizin reddine ilişkin kısmında 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Kararın para cezasına ilişkin kısmına gelince;

Dava konusu, Buca Belediye Encümeninin 10.07.2014 tarihli 1153 sayılı kararının alındığı toplantıda, **İsmail Hakkı Bekiroğlu'nun hem başkan, hem de üye sıfatıyla iki oy kullandığı** anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu encümen kararının alındığı toplantıda **İsmail Hakkı Bekiroğlu'nun hem başkan, hem de üye sıfatıyla** oy kullanması nedeniyle encümen kararında hukuka uyarlık, davanın bu kısmının kısmen iptali, kısmen davanın reddi yolunda verilen Mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davacıların temyiz istemlerinin kısmen kabulüne, kısmen reddine,

2.Yukarıda özetlenen gerekçeyle İzmir 2. İdare Mahkemesinin 03/12/2015 tarih ve E:2014/1797, K:2015/1629 sayılı kararının, **davacılarından bir kısmı yönünden süre aşımı nedeniyle davanın reddine ve kararın, 10.07.2014 gün ve 1153 sayılı encümen kararı yönünden incelenmeksizin reddine ilişkin kısmının ONANMASINA , para cezasına ilişkin kısmının ise BOZULMASINA ,**

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 14/06/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/12911 K. 2022/4063 T. 31.3.2022

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/12911

Karar No.: 2022/4063

Karar tarihi: 31.03.2022

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

T.C.

DANIŞTAY

ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/12911

Karar No : 2022/4063

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ... Belediye Başkanlığı - ...

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Konya ili, Selçuklu ilçesi, ... Mahallesi, ... Organize Sanayi Bölgesi sınırları içerisinde bulunan ... pafta, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsata aykırı yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca bir ay içinde ruhsatlandırılmasına, ruhsatlandırıldığında mührün kalkmasına, ruhsatlandırılmadığı takdirde yıkılmasına, yapı sahibince yıkılmaması durumunda Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğüne yıkılarak masrafın tahsiline ve 3194 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca davacıya 119.990,40-TL idari para cezası verilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı Selçuklu Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; davacı tarafından imara ve ruhsata aykırı ilave yapılar yapıldığının sabit olduğu ve bu hususun yapı tatil zaptı ile tespit edilmesi karşısında, dava konusu Encümen kararının; 3194 sayılı Yasa'nın 32. maddesi uyarınca süresinde ruhsatlandırılmasına, ruhsatlandırıldığında mührün kalkmasına, ruhsatlandırılmadığı takdirde yıktırılmasına, aksi halde Konya Organize Sanayi Bölgesince yıktırılmasına ve yıkım masraflarının yapı sahibinden tahsiline ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddine, dava konusu işlemin para cezasına ilişkin kısmı yönünden ise; dava konusu ruhsatsız yapı nedeniyle davacı hakkında "imar kirliliğine neden olmak" suçundan dolayı açılan ceza davasında ... Asliye Ceza Mahkemesinin ... tarih ve E:... K:... sayılı kararı ile; Türk Ceza Kanununun 184/1 maddesi uyarınca davacının imar kirliliğine neden olmak suçundan dolayı mahkum edilmiş olması karşısında, 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 7. fıkrası uyarınca davacı adına verilen dava konusu para cezasına ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varıldığından, idarece kesilen para cezasında hukuki isabet görülmediğinden para cezası işleminin

iptaline karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesi kararının özeti: İstinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının hukuka ve usule uygun olduğu ve istinaf dilekçelerinde ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, para cezasının iptaline esas alınan ceza mahkemesindeki erteme kararının henüz kesinleşmemiş olması sebebiyle kararın para cezasına ilişkin kısmının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ ...'IN DÜŞÜNÇESİ :Davalı idarenin temyiz isteminin kabulü ile Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesi kararının para cezasına ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Konya ili, Selçuklu ilçesi, Büyük ... Mahallesi, ... Organize Sanayi Bölgesi sınırları içerisinde bulunan ... pafta, ... ada, ... parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsata aykırı yapı yapıldığının 04/01/2016 tarihli yapı tatil tutanağı ile tespiti üzerine, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesi uyarınca bir ay içinde ruhsatlandırılmasına, ruhsatlandırıldığında mührün kalkmasına, ruhsatlandırılmadığı takdirde yıkılmasına, yapı sahibince yıkılmaması durumunda ... Organize Sanayi Bölge Müdürlüğüne yıkılarak masrafın tahsiline ve 3194 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca davacıya 119.990,40-TL idari para cezası verilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı Selçuklu Belediye Encümeni kararı alınmıştır.

Bunun üzerine görülmekte olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

3194 sayılı Kanunun 42. maddesinde para cezasıyla ilgili düzenlemelere yer verilmiş, maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde yapı sınıfı ve grubu dikkate alınmak suretiyle maddede belirtilen miktar ile yapının alanının çarpılması sonucu temel ceza miktarının hesaplanacağı ve bu miktar üzerinden (c) bendinin alt bentlerindeki artırım sebepleri için gösterilen oranlar uyarınca bulunan miktarların eklenmesi sonrasında toplam ceza miktarının bulunacağı belirtilmiş olup, 7. fıkrasında; "Yukarıdaki fıkralar uyarınca tahsil olunan idari para cezaları, aynı fiil nedeniyle 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine göre mahkûm olanlara faizsiz olarak iade edilir." hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Yukarıda yer verilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine göre mahkûm olanlara 3194 sayılı Kanunun 42. maddesinin 7. fıkrası uyarınca idari para cezasına ilişkin tutarın iade edilebileceği, ancak tahsil edilen para cezasının iadesi istemiyle idareye

başvurması, başvurunun reddedilmesi halinde başka bir davada uyuşmazlık konusu edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 3194 sayılı Kanun'un 42. maddesinin 7. fıkrası uyarınca idari para cezasına ilişkin tutarın davacıya iade edilebileceği açık ise de, tahsil edilen para cezasının iadesi istemiyle idareye yapılacak başvurunun reddedilmesi halinde ortaya çıkacak uyuşmazlıkta değerlendirilmesi gereken bu hususun dava konusu işlemin iptal edilmesine gerekçe olamayacağından para cezasının diğer unsurları yönünden inceleme yapılarak karar verilmesi gerekirken, aksi yöndeki Mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Bu itibarla, dava konusu işlemin kısmen iptali, kısmen reddine ilişkin temyize konu İdare Mahkemesi kararının, para cezasının iptaline ilişkin kısmına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddine ilişkin İdari Dava Dairesinin kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı Kanununun 49. maddesine uygun bulunan davalının temyiz isteminin kabulüne,
2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle kısmen iptaline, kısmen reddine ilişkin Mahkeme kararına yönelik olarak yapılan istinaf başvurusunun reddi yolundaki temyize konu ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyiz edilen iptale ilişkin kısmının BOZULMASINA,
3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesine gönderilmesine, 31/03/2022 tarihinde, kesin olarak, oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 6. D., E. 2019/4437 K. 2020/1582 T. 12.2.2020

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/4437

Karar No.: 2020/1582

Karar tarihi: 12.02.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTEMİN KONUSU : Ankara 13. İdare Mahkemesinin 21/04/2016 tarih ve E:2015/2597, K:2016/1240sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Ankara İli, Kazan İlçesi, A1 Mahallesi, 2488 parsel sayılı taşınmazda ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca davacıya 289.403,02 TL para cezası verilmesine ilişkin Kahramankazan Belediye Encümeninin 26/03/2010 tarih ve 2010/76 sayılı kararının, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 29.03.2013 günlü, E:2011/1188, K:2013/495 sayılı kararı ile 72.350,76 TL'lik kısmı yönünden iptal edilmesi üzerine, davacı tarafından ödenen söz konusu tutarın ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılmıştır.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Temyize konu kararda; idari yargı mercilerince verilen iptal kararı, iptal edilen idari işlemin ilk tesis edildiği tarihe kadar geriye yürüteceğinden ve idari işlemi tesis edildiği andan itibaren ortadan kaldırarak o işlemin tesisinden önceki hukuki durumu ortaya koyacağından, işlemin iptali nedeniyle ilgilinin uğradığı zararların tazmininin gerektiği, bu durumda, davacı şirkete 3194 sayılı Kanunun 42. maddesi uyarınca verilen para cezasının 72.350,76 TL'lik kısmının Ankara 5.İdare Mahkemesince iptaline karar verilmesi nedeniyle, söz konusu meblağın davacı şirkete ödenmesi gerektiğinden, davanın kabulüne ve 72.350,76 TL'nin, para cezasının iptali istemiyle Ankara 5. İdare Mahkemesinde E:2011/1188 sayılı davanın açıldığı 31.05.2011 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine, hükmedilen miktar üzerinden hesaplanan 4.942,32 TL nisbi karar harcından peşin alınan 1.235,58 TL'nin mahsubu ile kalan 3.706,74 TL nisbi karar harcının davacıya tamamlattırılmasına karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davaya konu para cezasının davacı şirket tarafından değil dava dışı başka bir şirket tarafından ödendiği, Mahkeme kararının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Para cezası ödeme makbuzunda davacı şirketin adı ve unvanının yazılı olduğu, Mahkeme kararının yöntem ve yasaya uygun olduğu savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ K1 'NUN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile mahkeme kararının vekalet vekalet ücretine ilişkin kısmının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, 6752 sayılı Kanunun 1. maddesi uyarınca Kazan İlçesinin adı, Kahramankazan olarak değiştirildiğinden, hasım mevkiinde yer alan idarenin "**Kahramankazan Belediye Başkanlığı**" olarak düzeltilmesine karar verilerek,Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY : Ankara İli, Kazan İlçesi, A1 Mahallesi, 2488 parsel sayılı taşınmazda ruhsatsız yapı yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca davacıya 289.403,02 TL para cezası verilmesine ve aynı Kanunun 32. maddesi uyarınca yıkıma ilişkin Kahramankazan Belediye Encümeninin 26/03/2010 tarih ve 2010/76 sayılı kararının alındığı, anılan işlemin iptali istemiyle açılan davada, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 29.03.2013 günlü, E:2011/1188, K:2013/495 sayılı kararı ile 72.350,76 TL'lik kısmı yönünden işlemin iptali yolunda verilen kararının, taraflarca temyiz edilmesi üzerine Danıştay Ondördüncü Dairesinin 03.03.2015 günlü, E:2013/10018, K:2015/1518 sayılı kararı ile para cezasına ilişkin kısmının onandığı ve karar düzeltme aşamasından da geçerek anılan Daire kararının kesinleştiği, bunun üzerine davacı tarafından, kendisinden tahsil edilen para cezasının Mahkemece iptal edilen 72.350,76 TL'lik kısmının ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Temyize konu İdare Mahkemesi kararının esasına ilişkin kısmında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 2. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmamaktadır.

Kararın, davalı idare aleyhine nispi vekalet ücretine ve davacı aleyhine nispi karar harcına hükmedilmesine ilişkin kısmına gelince;

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164. maddesinde avukatlık ücretinin, avukatın hukuki yardımının karşılığı olan meblağı veya değeri ifade edeceği belirtilmiştir.

Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 12. maddesinde; Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde gösterilen hukuki yardımların konusu para veya para ile değerlendirilebiliyor ise avukatlık ücretinin, (yedinci maddenin ikinci fıkrası, dokuzuncu maddenin birinci fıkrasının son cümlesi ile onuncu maddenin son fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla) tarifenin üçüncü kısmına göre belirleneceği kuralına yer verilmiştir. Bu düzenlemeye göre, konusu para olan veya para ile değerlendirilebilen davalarda nispi avukatlık ücretine hükmedilecektir.

Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; iptal davalarının, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacağı hükme bağlanmış, tam yargı davaları ise, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

2577 sayılı Kanunun 31. maddesinin 1. fıkrasında; "Bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda; hakim in davaya bakmaktan memnuiyeti ve reddi, ehliyet, üçüncü şahısların davaya katılması, davanın ihbarı, tarafların vekilleri, feragat ve kabul, teminat, mukabil dava, bilirkişi, keşif, delillerin tespiti, **yargılama giderleri** , adli yardım hallerinde ve duruşma sırasında tarafların mahkemenin sukununu ve inzibatını bozacak hareketlerine karşı yapılacak işlemler ile elektronik işlemlerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır." hükmüne; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 332. maddesinde " (1) Yargılama giderlerine, mahkemece resen hükmedilir. (2) Yargılama gideri, tutarı, hangi tarafa ve hangi oranda yükletildiği ve dökümü hüküm altında gösterilir. (3) Hükümden sonraki yargılama giderlerini hangi tarafın ödeyeceği, miktarı ve dökümü ile bu giderlerin hangi tarafa yükletileceği, mahkemece ilamın altına yazılır." hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlığın, davacıya 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca verilen para cezasının, açılan dava sonucunda kısmen iptal edilmesi üzerine, encümen kararı ile verilen ve davacı tarafından ödenen meblağın, Mahkeme kararı ile iptaline karar verilen kısmının, ödeme tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalı idareden alınarak davacıya iadesine ilişkin olduğu, belirtilen niteliği itibarıyla para cezası verilmesine ilişkin encümen kararının iptali istemiyle açılan davanın bir parçası ve o davanın sonucuna bağlı bulunan bir dava olduğu anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, davacının ödemiş olduğu para cezasının iadesi talebinin iptal davasının bir sonucu olduğu, iptal davasıyla birlikte ileri sürülen nedenlerle iade talebinde bulunulduğu, tahsil edilen tutarın iadesine yönelik davalı idarenin tazminat davasına konu edilecek herhangi bir sorumluluğundan söz edilemeyeceği, idareye tazminat ödenmesini gerektirir herhangi bir hizmet kusurunun atfedilemeyeceği bu yönüyle davanın tam yargı davası niteliğinde bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, davanın konusunun "maddi tazminat" olarak nitelendirilemeyeceği gözetilerek Mahkemece, vekalet ücretinin ve karar harcının maktu olarak belirlenmesi gerekirken, davalı idare aleyhine nispi olarak belirlenen vekalet ücretine ve karar harcına hükmedilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, Mahkemesince yeniden verilecek kararda, davacıdan dava açılırken maktu karar harcı alınması gerekirken, nispi olarak alınan karar harcının fazlaya ilişkin kısmının davacıya iadesine karar verileceği tabiidir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1.2577 sayılı Kanunun 49. maddesine uygun bulunan davalının temyiz isteminin kısmen kabulüne, kısmen reddine

2. Davanın kabulüne ilişkin temyize konu Ankara 13. İdare Mahkemesinin 21/04/2016 tarih ve E:2015/2597, K:2016/1240 sayılı kararının esasa ilişkin kısmının **ONANMASINA**, vekalet ücretine ve karar harcına ilişkin kısmının ise **BOZULMASINA** ,

3. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanunun (Geçici 8. maddesi uyarınca uygulanmasına devam edilen) 54. maddesinin 1. fıkrası uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 12/02/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay İDDK., E. 2020/911 K. 2020/1891 T. 19.10.2020

T.C. Danıştay Başkanlığı - İdari Dava Daireleri Kurulu

Esas No.: 2020/911

Karar No.: 2020/1891

Karar tarihi: 19.10.2020

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Bursa ili, Gürsu ilçesi, ... mahallesi, ... ada, ... parselde yer alan taşınmaz üzerinde yapılan ruhsatsız yapının, yapı tatil zaptı ile mühürlenmesine rağmen mühür fekki yapıldığı gerekçesiyle, davacıya 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinin 7. fıkrası uyarınca 32.970,00-TL idari para cezası verilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı Gürsu Belediye Encümeni kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla;

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Suç ve cezalara ilişkin esaslar" başlıklı 38. maddesine ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 5 ve "İdari müeyyideler" başlıklı 42. maddelerine yer verildikten sonra;

Dava konusu yapı, davacı adına kayıtlı olmakla birlikte, gayri resmi parsel satışı ile ...'a satıldığı, söz konusu ruhsatsız yapının ... tarafından yapıldığının ise anılan şahsın Mahkemelerine verdiği 07/05/2014 tarihli dilekçe ile sabit olduğu,

Davacı, mühür fekki yaptığından bahisle cezalandırılmış ise de; anılan ruhsatsız yapının ilk olarak 23/10/2013 tarihinde mühürlenerek inşaatın durdurulduğu, söz konusu mührün davacı tarafından fekk edildiğinin ise hukuken geçerli somut bir tespite dayanmadığı anlaşıldığından, dava konusu ... tarih ve ... sayılı Gürsu Belediye Encümen kararının hukuka aykırı olarak tesis edildiği gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Ondördüncü Dairesinin 13/09/2018 tarih ve E:2015/4339, K:2018/5255 sayılı kararıyla;

Davacının, yapının bulunduğu ... ada, ... parsel sayılı taşınmazı, resmi olmayan yollardan ...'a sattığını, adı geçen şahsın da Mahkemeye sunduğu 07/05/2014 tarihli dilekçeyle, ruhsatsız yapının kendisi tarafından yapıldığını ileri sürmesi üzerine, İdare Mahkemesince, mühür fekkine sebep olan eylemi davacının yaptığına dair somut tespit olmadığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiş ise de, adi satış sözleşmesinin ve ... tarafından, söz konusu ruhsatsız yapının kendisi tarafından yapıldığına dair Mahkemeye sunulan dilekçenin, her zaman düzenlenebilecek türden belgeler olduğu da dikkate alındığında, anılan imalatların, taşımazın mülkiyeti davacıda iken yapıldığı sonucuna ulaşılmakla birlikte, anılan aykırılığın başkası tarafından yapıldığına ilişkin somut bilgi ve belgelerin davacı tarafından sunulmadığı,

Bu durumda, 3194 sayılı Kanun'un 42. maddesinde yer alan, para cezası yaptırımının uygulanacağı ruhsata aykırı veya ruhsatsız 'yapının sahibi' ibaresinden, inşai faaliyeti yapan kişilerin anlaşılması

gerekmekte olup, idarenin yapı tatil tutanağı düzenlemekteki amacının o anki fiili durumu tespit etmek olduğu, davacının, anılan taşınmazın tapuda maliki olduğu yolundaki dava dilekçesindeki beyanı da dikkate alındığında, yapıyı yapanın kendisi olmadığını ispat külfetinin tespit tarihinde malik durumunda olan davacıya ait olduğu, dosyada yer alan bilgi ve belgelerden davacının, yapıyı kendisinin yapmadığını duraksamaya yer vermeyecek şekilde ortaya koyamadığı sonucuna varılarak ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi ısrar kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; yapı sahibinin her zaman taşınmaz maliki ile aynı kişi olmayacağı ve "yapı sahibi" ifadesinden fiilen ruhsatsız ya da ruhsata aykırı yapıyı kendi nam ve hesabına yapan kişinin anlaşılması gerektiği hususunda yerleşmiş Danıştay içtihatları bulunduğu, ayrıca yapıyı yapanın kendisi olmadığını ispat külfetinin davacıya yüklenmesinin hukukun genel prensipleri ile bağdaşmadığı, gerekçesi de eklenmek suretiyle dava konusu işlemin iptali yolundaki ilk kararda ısrar edilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, davacı ile ... arasında adi yazılı şekilde düzenlenmiş satış sözleşmesinin, geriye yönelik olarak her zaman düzenlenebileceği, davacının, kendisi adına düzenlenmiş dava konusu idari para cezasından kurtulmak için anılan satış sözleşmesini düzenlemiş olabileceği, söz konusu gayri resmi satış sözleşmesinin ispat aracı olarak kullanılamayacağı, davacının, yapıyı yapmadığını duraksamaya yer vermeyecek şekilde ortaya koyamadığı ve dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile ... İdare Mahkemesi ısrar kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı idarenin temyiz isteminin reddine,

2. Dava konusu işlemin yukarıda özetlenen gerekçeyle iptaline ilişkin ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının ONANMASINA,

3. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 (onbeş) gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 19/10/2020 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- ... İdare Mahkemesinin temyize konu ... tarih ve E:..., K:... sayılı ısrar kararının, Danıştay Ondördüncü Dairesinin 13/09/2018 tarih ve E:2015/4339, K:2018/5255 sayılı kararında yer alan gerekçe doğrultusunda bozulması gerektiği oyuyla, karara katılmıyorum.

Danıştay 6. D., E. 2019/2321 K. 2019/5755 T. 14.6.2019

T.C. Danıştay Başkanlığı - 6. Daire

Esas No.: 2019/2321

Karar No.: 2019/5755

Karar tarihi: 14.06.2019

[Belgeyi Lexpera'da Görüntüle](#)

Karar ın Düzeltme İstemi (Davalı) Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekilleri : Av. K1 , Av. K2 - Aynı yerde

KarşıTarafta (Davacı) F1 Tic. A.Ş.

Vekili : Av. K3

İstemin Özeti : Danıştay Ondördüncü Dairesince verilen 25/09/2018 tarihli, E:2015/6903, K:2018/5719sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi uyarınca düzeltilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Karar düzeltme isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : K4

Düşüncesi : Dava; Antalya Büyükşehir Belediyesince verilen yapı ruhsatına dayalı olarak davacı müteahhit şirket tarafından inşası üstlenilen yapıda, ruhsat eki mimari projesine aykırı imalat yapılması nedeniyle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca davacı şirkete para cezası verilmesine ilişkin Antalya Büyükşehir Belediye Encümeninin 16.10.2014 günlü, 1087 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin (c) bendinde;büyükşehir belediyelerinin, kanunlarla kendisine verilen görev ve hizmetlerin gerektirdiği her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak yetkisine sahip olduğu, 11. maddesinde ise özetle; büyükşehir belediyesinin ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemeye yetkili olduğu, bu yetkinin, ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılar hakkında gerekli işlem yapılmak üzere ilgili belediyesine bildirilmesine rağmen, imara aykırı uygulamaların ilgili belediye tarafından üç ay içinde giderilmemesi halinde büyükşehir belediyesinin 3194 sayılı İmar Kanununun 32 ve 42 nci maddelerinde belirtilen yetkilerini kullanma hakkına haiz olduğu düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7/c maddesinin değerlendirilmesinden, büyükşehir belediyelerinin imar uygulaması yapma ve ruhsatlandırma yapma yetkisine istinaden, yapı ruhsatını vermiş olduğu yapıların ruhsat ve eklerine dolayısıyla imar mevzuatına uygunluğunu denetleme yetkisine de sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla; İdare Mahkemesince, dava konusu işlemin esasının incelenmesi suretiyle bir karar verilmesi gerekirken, sözü edilen yetkinin ilçe belediyelerinde olup, doğrudan büyükşehir belediyelerince kullanılamayacağından, 5216 sayılı Kanun'un 11. maddesinde öngörülen usule aykırı şekilde tesis edilen işlemde yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolunda verilen kararda hukuka uyarlık bulunmadığı, belirtilen nedenle davalının karar düzeltme isteminin kabul edilerek Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

6545 sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 103. maddesinin b) bendi ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesi *yürürlükten kaldırılmış* ise de; anılan Yasanın 27. maddesiyle 2577 sayılı Yasaya eklenen Geçici 8. maddenin 1. fıkrasındaki "Bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, 2576 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 3 üncü maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttan göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanır." kuralı uyarınca, bu maddeye göre kararın düzeltilmesi yolundaki istemin incelemesine geçildi.

Danıştay Dava Daireleri ile İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının temyiz üzerine verilen kararları hakkında ancak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 54. maddesinde yazılı nedenlerle kararın düzeltilmesi istenebilir. Kararın düzeltilmesi dilekçesinde öne sürülen hususlar ise adı geçen yasa maddesinde yazılı nedenlerden hiçbirisine uymamaktadır.

Bu nedenle **kararın düzeltilmesi isteminin reddine**, yargılama giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, 14/06/2019 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY :

Dava; Antalya İli, Muratpaşa İlçesi, A1 Mahallesi, 12610 ada, 4 parsel sayılı taşınmazda ruhsat eki mimari projeye aykırı imalat yapıldığından bahisle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca para cezası verilmesine ilişkin Antalya Büyükşehir Belediye Encümeninin 16.10.2014 günlü, 1087 sayılı kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; 3194 sayılı Kanun'un 32 ve 42. maddeleri uyarınca büyükşehir belediyelerince işlem yapılabilmesi için 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 11. maddesinde belirtilen şartların ve usulün gerçekleşmesinin gerektiği, sözü edilen usul yerine getirilmeksizin 3194 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca tesis edilen işlemde ise yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılarak, dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin (c) bendinde; büyükşehir belediyelerinin, kanunlarla kendisine verilen görev ve hizmetlerin gerektirdiği her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak yetkisine sahip olduğu, 11. maddesinde ise özetle; büyükşehir belediyesinin ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemeye yetkili olduğu, bu yetkinin, ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılar hakkında gerekli işlem yapılmak üzere ilgili belediyesine bildirilmesine rağmen, imara aykırı uygulamaların ilgili belediye tarafından üç ay içinde giderilmemesi halinde büyükşehir belediyesinin 3194 sayılı İmar Kanununun 32 ve 42 nci maddelerinde belirtilen yetkilerini kullanma hakkına haiz olduğu düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (c) bendinden, büyükşehir belediyelerinin imar uygulaması yapma ve ruhsatlandırma yapma yetkisine istinaden yapı ruhsatını vermiş olduğu yapıların ruhsat ve eklerine dolayısıyla imar mevzuatına uygunluğunu denetleme yetkisine de sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; Antalya İli, Muratpaşa İlçesi, A1 Mahallesi, 12610 ada, 4 parsel sayılı taşınmazın sahibi olan Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından, bu taşınmaz üzerinde kültür evi, iş ve alışveriş merkezleri yapımı için davacı müteahhit şirket adına ilk olarak 29.12.2004 tarihli, 10 sayılı yapı

ruhsatının düzenlendiği, bu ruhsatın değişik tarihlerde tadil edildiği ve son olarak davalı belediyece davacı şirket adına 28.08.2013 tarihli, 08 sayılı tadilat ruhsatının düzenlendiği, bu ruhsata dayalı olarak inşası tamamlanan yapılara yönelik davalı idare teknik elemanlarınca yapılan denetimde, 28.08.2013 tarihli tadilat ruhsatı ve eki mimari projesine aykırıklar olduğunun 25.09.2014 tarihli yapı tatil zaptı ile tespit edilmesi üzerine, bu tutanak esas alınarak dava konusu encümen kararının tesis edildiği görölmektedir.

Bu itibarla ; Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen yapı ruhsatına bağlı olarak inşası gerçekleştirilen yapıların ruhsata uygun şekilde yapılıp yapılmadığının 3194 sayılı Kanun'a göre denetiminin, 5216 sayılı Kanun'un 7. maddesinin (c) bendi uyarınca, ruhsatı tanzim eden Antalya Büyükşehir Belediyesinin yetkisinde olması nedeniyle, İdare Mahkemesince, davanın esasına girilerek bir karar verilmesi gerekirken, söz konusu yetkinin ilçe belediyesinde olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolunda verilen kararda hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varıldığından, davalının karar düzeltme isteminin kabul edilerek Mahkeme kararının bozulması gerektiği oyuyla, aksi yöndeki Dairemiz çoğunluk kararına katılmıyorum.